

VIITTOMAKIELTEN LAUTAKUNNAN 77. KOKOUS

aika perjantaina 1.12.2020, klo 10–14 (lounastauko klo 11.00–12.00)
paikka videokokous (Zoom)

Läsnä:

jäsenet Alf Ekström
Sanna Paasonen (klo 12.20->)
Taina Petäjäinen
Juhana Salonen puheenjohtaja
Mikaela Tillander
Mari Virtanen

sihteerit Maria Andersson-Koski
Leena Savolainen)

vieraat Annika Aalto Kuurojen Liitto ry, 8. § (klo 12–)
Irja Seilola Kuurojen Palvelusäätiö sr, 8. § (klo 12–)
Janne Kankkonen Kuurojen Liitto ry (klo 12–)
Päivi Mäntylä Kuurojen Liitto ry
Tomas Uusimäki Kuurojen Liitto ry

Poissa: Jarkko Keränen
Elina Tapio

PÖYTÄKIRJA

1. § Kokouksen avaus.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.06.

2. § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätäntävaltaiseksi.

3. § Kokouksen esityslista.

Ilmoitusasioihin lisättiin yksi asia, ja ruotsinkielisen esityslistan pykälien numerointia korjattiin. Muutoin esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

4. § Lautakunnan edellisen kokouksen pöytäkirjojen tarkistaminen.

Edellisen kokouksen (9.10.2020) suomen- ja ruotsinkielinen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta. Suomalaisella viittomakielellä viitotut pöytäkirjat 70 (19.3.2019) ja 74 (17.3.2020) hyväksyttiin muutoksitta. Pöytäkirja 73 (18.11.2019) hyväksyttiin huomautuksella Finlandssvenska teckenspråkiga rf:n nimiviittomasta: siihen ei kuulu etuliitettä SUOMENRUOTSALAINEN.

5. § Viittomakielisen kokousyhteenvedon laatijan valinta.

Kokousyhteenvedon viittojaksi valittiin Mikaela Tillander.

6. § Muut esille tulevat asiat.

Muita esille tulevia asioita ei ollut.

7. Ilmoitusasiat.

- a) Eri hallinto-oikeuksissa on parhaillaan käsiteltävänä neljä erillistä tapausta, joissa kaikissa perhe valittaa kunnalta saamastaan hylkäävästä päätöksestä perheen anomaan viittomakielen kotiopetukseen. Valituksista osa koskee suomalaista ja osa suomenruotsalaista viittomakieltä.
- b) [Valtioneuvoston asetus viittomakieliasioiden neuvottelukunnasta](#) on astunut voimaan 1.11.2020. Neuvottelukunta koostuu ministeriöiden, muiden viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan edustajista. Jäsenet nimetään vuoden 2020 loppuun mennessä.
- c) Suomalaisen viittomakielen opetuksen kehittämishankkeen päätösseminaari pidettiin 6.11.2020 (viittomakielen keskus, Jyväskylän yliopisto). Etäseminaarissa oli yli sata osallistujaa. Hanke tulee vielä julkaisemaan avoimen, suomalaisen viittomakielen opetusmateriaalia tarjoavan verkkosivun.
- d) Jehovan todistajien kansainvälisellä [verkkosivustolla](#) on aineistoa lukuisilla eri viittomakielillä ja myös suomalaisella viittomakielellä. He julkaisevat myös uskonnollisia [e-lehtiä](#) eri viittomakielillä. Aineistot ovat lingvistisesti mielenkiintoisia, koska ne ovat hyvin tuotettuja.
- e) Opetushallitus on julkaissut [kyselyn](#) oppimateriaalipuutteista. Kysely sulkeutuu 8.12.2020.

- f) Tänä vuonna itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto (Linnan juhlat) tulkataan ensimmäistä kertaa myös suomenruotsalaiselle viittomakielelle ([Kuurojen Liiton uutinen 3.12.2020](#)).

8. § Viittomakielen opetusmateriaalit ja kielitaidon arviointi

vieraat: Irja Seilola ja Annika Aalto

Asian taustoitus:

Suomalaisen viittomakielen videoaineistoja on saatavilla paljon, ja jonkin verran on saatavilla myös suomenruotsalaisen viittomakielen aineistoja. Samaan aikaan on kuitenkin valtava puute pedagogisesti valmistetusta opetusmateriaalista. Esimerkiksi viittomakielen opetukseen peruskouluissa ei ole olemassa mitään valmista opetusmateriaalia. Se, mitä aineistoa viittomakielen opettajat opetuksessaan eri luokka-asteilla käyttävät, on yhtä epäselvää kuin viittomakielen opetuksen kokonaistilannekin (ks. viittomakielten lautakunnan kokous 9.10.2020, 4. §).

Vuonna 2018 valmistuivat käsikirjoitukset OPH:n tilaamiin, peruskoulun luokille 1 ja 2, suomalaista viittomakieltä äidinkielenään käyttäville oppilaille laadittuihin oppimateriaaleihin ”viittomakieli ja kirjallisuus” ja ”suomi viittomakielisille”. OPH myös kilpailutti kyseisten oppimateriaalien teknisen julkaisualustan toteutuksen, mutta ei ryhtynyt toteuttamaan alustaa yhdenkään tarjouksen jättäneen yrityksen kanssa, ja hankkeen eteneminen pysähtyi. Syyksi siihen, ettei aineistoa ole julkaistu, OPH on lautakunnan sihteerille sähköpostitse (20.11.2020) vastannut olevan rahan puute.

Helmikuussa 2019 julkaistiin [Yleisissä kielitutkinnoissa](#) käytettävät [suomalaisen viittomakielen taitotasokuvaimet ja arviointikriteerit](#). Suomalaisen viittomakielen kielitutkintoa ei kuitenkaan pääse vielä suorittamaan, koska vaadittavaa muutosta kielitutkintoja koskevaan [asetukseen](#) (5. §, kohta 4) ei ole tehty, eikä tutkinnolle ole rakennettu sen tarvitsemaa verkkoalustaa.

Keskustelu:

Irja Seilola (Kuurojen Palvelusäätiö) avasi lautakunnalle OPH:n kesken jääneen oppimateriaalihankkeen prosessia. Hän on toiminut yhdessä Anu Savolaisen kanssa ”viittomakieli ja kirjallisuus” -kokonaisuuksien käsikirjoittajana. ”Suomi

viittomakielisille” -kokonaisuudet ovat käsikirjoittaneet Jaana Aaltonen ja Jaana Keski-Levijoki. Seilola kertoi, että OPH:n alkuperäinen tarkoitus oli laatia opetusmateriaalia myös maantiedon ja matematiikan opetukseen, ja sen jälkeen myös suomenruotsalaiselle viittomakielelle. Suomenruotsalaisen viittomakielen erityisasiantuntija Annika Aalto (Kuurojen Liitto) ei tiennyt kyseisestä suunnitelmasta ja kertoi, että tähän mennessä OPH ei ole osoittanut kiinnostusta suomenruotsalaista viittomakieltä kohtaan.

Lautakunta totesi, että jäihin laitettuun oppimateriaalihankkeeseen on panostettu suuri määrä asiantuntijatyötä. Sama kuvio toistuu suomalaisen viittomakielen yleisen kielikokeen valmistelutyössä: työhön osallistui useana vuotena lukuisia viittomakielen asiantuntijoita, mutta hanketta ei kuitenkaan viety päätökseen, eikä koetta ole vielä mahdollista suorittaa. Lautakunnan tiedossa myös on, että muut toimijat ovat osoittaneet halukkuutta tuottaa viittomakielistä oppimateriaalia säätiöiden rahoituksella, mutta OPH ei ole tätä hyväksynyt, koska oppimateriaalin tuottaminen on sen itsensä vastuulla.

Päätös 1. Lautakunta päätti tuoda vakavan huolensa esille avoimessa kirjeessä, joka osoitetaan OPH:n pääjohtajalle Olli-Pekka Heinoselle. Kirje lähetetään myös viittomakieliasioiden neuvottelukunnalle ja julkaistaan viittomakielten lautakunnan verkkosivulla. Sihteerit laativat tammikuussa 2021 kirjeen luonnoksen, jota jäsenet kommentoivat ennen tekstin viimeistelyä.

Lautakunta keskusteli myös siitä, että eri luokka-asteilla työskentelevien viittomakielenopettajien välistä yhteistyötä ja avoimuutta tulisi edistää. Opettajat hyötyisivät suuresti, jos he voisivat jakaa keskenään tietämystään ja opetusmateriaalejaan. Tätä varten tarvitaan fyysisiä tai digitaalisia tapaamisia, joissa opettajat voivat kokoontua keskustelemaan. Ehdotettiin myös, että yhteistyötä edistämään palkattaisiin pedagogiikkaan perehtynyt koordinaattori, jonka tehtävänä olisi tukea opetusaineiston kokoamista ja jakamista.

Viittomakielen opettajien tarvetta keskinäisille tapaamisille sivuttiin jo kokouksessa 9.10.2020 (4. §, päätös 4), mutta koska tuolloin ei päätetty, kenen vastuulla asian edistäminen olisi, asiasta tehtiin nyt uusi päätös.

Päätös 2. Viittomakielten lautakunnan ehdotuksen ”kartoittaa opetuksen tilanne ja järjestää viittomakielen opetukseen keskittyvä seminaari” esittää viittomakielen keskukselle Juhana Salonen ja Kuurojen Liitolle lautakunnan sihteerit.

9. § Seuraava kokous.

Sihteerit lähettävät ajanvarausohjelmalla kyselyn, jolla päätetään kevään 2021 kokousajat.

10. § Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.00

Vakuudeksi

Leena Savolainen
sihteeri

Juhana Salonen
puheenjohtaja